

me skete sikkert også i tiden op til lovens ikrafttræden for at undgå overhovedet at blive omfattet af beskyttelsen – hvilket var fuldt lovligt.

Herudover kan der formentlig også findes eksempler på ulovlige opløjninger, hvoraf nogle kan skyldes den misforståelse, at man uanset hidtidig praksis kan pløje engarealer ud af beskyttelsen ved at pløje op inden 7-10 år efter sidste opløjning. Sådan er reglerne imidlertid ikke. Ferske enge er omfattet af § 3, medmindre de ved lovens ikrafttræden i 1992 plejede at blive omlagt hyppigere end hvert 7.-10. år. Landmanden kan altså ikke »pløje sig ud« af § 3-beskyttelsen ved nu at begynde at pløje op med 7 års intervaller, hvis han ikke hidtil har gjort det.

Omlæg, der ikke er begrundet i driftsforhold m.v., kan skyldes usikkerhed hos landmændene, om et areal vil blive registreret som fersk eng, hvis arealet ikke hyppigt omlægges, altså usikkerhed om registreringskriterierne.

Miljø- og Energiministeriet er ved at lægge sidste hånd på et notat, der gør op med en række misforståelser og præciserer fortolkningen af de gældende regler. Notatet vil tilgå udvalget, og de oplysninger, som notatet indeholder, vil blive formidlet til de relevante parter.

Utidige opløjninger kan også skyldes et ønske om at bevare dispositionsfriheden over et areal, der vil blive omfattet af § 3-beskyttelsen, hvis det ikke fortsat omlægges hyppigt. Det må vi selvfølgelig respektere. Hvis vi ønsker at modvirke sådanne tendenser, må vejen frem være økonomiske incitamenter (tilskud).

Spørgsmål F (Urup (V))

Hvorledes er den atypisk hårdt ramte landmands retsstilling?

Svar:

Et særskilt problem udgør de tilfælde, hvor en landmand bliver usædvanlig hårdt ramt af engbestemmelserne i § 3.

Virkningen af generelle reguleringer viser sig først i den konkrete administration af ordningen. Ved sådanne reguleringer er det ikke muligt på forhånd generelt at udelukke, at der kan forekomme tilfælde, hvor gennemførelsen i det enkelte tilfælde undtagelsesvis rammer så atypisk og har en sådan intensitet i forhold til berettigede forventninger, at der vil kunne foreligge et indgreb, der må bedømmes som eks-

propriativt, og som derfor kun kan ske mod fuld erstatning. Spørgsmålet om, hvorvidt der i det konkrete tilfælde må antages at foreligge et ekspropriativt indgreb, henhører under domstolene.

Vurderer amtsrådet, at en landmand er atypisk hårdt ramt, må amtsrådet i forhold til den konkrete ejendom kunne betragte dette som »et særligt forhold«, der kan begrunde en dispensation, således at virkningen afbødes. Dette forudsætter dog, at en dispensation ikke åbenbart vil være i strid med lovens forudsætninger. Hvis der ikke gives dispensation, vil landmanden – ud over at påklage afgørelsen til Naturklagenævnet – kunne anlægge sag ved domstolene med påstand om erstatning støttet på grundlovens § 73.

Spørgsmål G (Jens Kirk (V))

Kan der forventes økonomisk kompensation til landmændene i forbindelse med rådighedsindskrænkninger?

Svar:

Jeg kan henvise til besvarelsen af spørgsmål E om økonomiske incitamenter, hvis vi ønsker at opnå andet og mere på en konkret ejendom end det, som naturbeskyttelsesloven sikrer gennem en generel erstatningsfri regulering.

Spørgsmål nr. 5:

I forlængelse af besvarelsen af spørgsmål 1, jf. bilag 4, bedes ministeren oplyse, om svaret udelukker anden vekslen i den »hidtidige drift« end

- 1) omlægning med bestemte åremål,
- 2) omlægning på grund af traditionel skadedyrsbekæmpelse og
- 3) ekstensivering på landmandens ældre dage.

Her tænkes navnlig på en accept af »hidtidig drift« bestående i

- 1) efter hvert ejerskifte intensiveres bestemte arealer
- 2) et skift bestemt af klimatiske forhold, f.eks. nedbørsmængden, og
- 3) konjunkturforhold forstået således, at et areal er dyrket efter, hvad ejeren det pågældende år fandt bedst kunne betale sig i økonomisk henseende.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Skov- og